

2014.12.10

Varró Dániel: "Nem akarom eltenni láb alól a gyerekeket"

Egy költeménye miatt kommentekben kívánták a halálát, de először csak jót nevetett az ügyön, végül maga is meglepődött, mekkora hír lett a gyerekvers-botrányból. Varró Dániel mindig is közérthető, széles rétegeket megszólító műveiről volt híres, most némileg elbizonytalanította, mennyire félreértették, és saját bevallása szerint némi gyanú lengi körül. A gyerekek viszont értik a verseit, újabb kisebbeknek szóló könyve jelent meg nemrég, miközben már dolgozik sokak által várt felnőtt kötetén is.

hvg.hu: Nehezen hoztuk össze az interjút, ritkán jársz Budapesten. Ki akartál szakadni a budapesti légkörből vagy a családalapítás miatt költöztetek Pilisszentivánra?

Varró Dániel: Mindig is fantáziáltam a vidékre költözésről, de legkonkrétabban a második gyerekünk születésekor jött el ennek az ideje. Ismerőseink laktak Pilisszentivánon, és nagyon megtetszett az ottani környezet.

hvg.hu: Egy korábbi interjúban azt mondtad, azt is szereted, hogy ott jobban el tudsz bújni, nem ismernek meg annyian.

V. D.: Szeretek néha elvonulni, ez igaz. Bár egy ideje elég vicces élmény bejőnnöm Budapestre. Sose gondoltam volna, hogy nosztalgikus érzéseket fog bennem kelteni a Nyugati pályaudvar, a tömeg és a városi zaj. De alapvetően nem hiányzik a város, a feleségem sem szerette Pestet, ezért is költöztünk vidékre.

Fotó: Stiller Ákos

hvg.hu: Nemrégiben az egyik versed okozott "botrányt" (cikkeink a témáról [itt](#) és [itt](#)). Hogyan találkoztál először az egész – mondjuk így – jelenséggel?

V. D.: A feleségem többet facebookozik nálam, meg úgy általában többet használja az internetet, mint én. Ő mutatta először a kommenteket, amik ahhoz a bizonyos, irodalomkönyvben lefényképezett [versemhez](#) jöttek. Először nevetgéltem az egészen, nem keltett különösebb indulatokat bennem az ügy. Mondtam is a feleségemnek, hogy ez tipikusan az a dolog, amivel nem érdemes foglalkozni. Azt gondoltam, ez bőven alatta van annak a színvonalnak, ami megérdemelne bármilyen választ. Ha az utcán belém köt valaki, akkor is inkább odébb húzódok, nem kezdek el vele beszélgetni.

A feleségem viszont harcosabb menyecske, és mivel személyes, nekem, a családnak, a gyerekeimnek címzett válogatott kedvességeket is kaptunk, ő megelégtelte a dolgot, és megfogalmazta azt a bizonyos [válaszlevelet](#). Végül ennek a levélnek a hatására lett nagyobb ügy az egészből, ami aztán még jobban megdőbentett.

Nem az ütött szíven, hogy miket írtak az emberek. Ehhez már hozzászoktam. Hasonló eset volt, amikor pár éve ellopták a laptopom, és akkor talán még az iwiwre írtuk ki, hogy keressük a gépet, ha valaki esetleg látná, jelezze stb. Ebből is lett egy kis hír valamelyik portálon, és ott a kommentek 95 százaléka arról szólt, hogy idióta vagyok, dögöljek meg, meg amúgy is ki vagyok én egyáltalán.

hvg.hu: A feleséged viszont olyan ironikus stílusban fogalmazott, hogy azt valószínűleg pont a címzettek nem értették. Volt így értelme ennek a közleménynek?

V. D.: Annyiban valószínűleg mindegy, hogy magát a közleményt is sokan úgy értelmezték, mintha én írtam volna, holott az első mondatból kiderült, hogy nem, és végig E/3-ban hivatkozott rám a feleségem. Pont ez a szövegtést teljesen mellőző olvasás az, ami mélyebben elgondolkodtatott. Eddig azt hittem, hogy olyanokat írok, amit igazán mindenki ért, bíztam benne, hogy barátságos és közérthető költészetet művelek. Főleg a gyerekverseimről gondoltam ezt – úgy tűnik, naivan. Meglepett, hogy ennyire sokan félre tudtak érteni egy ennyire egyszerű verset.

Fotó: Stiller Ákos

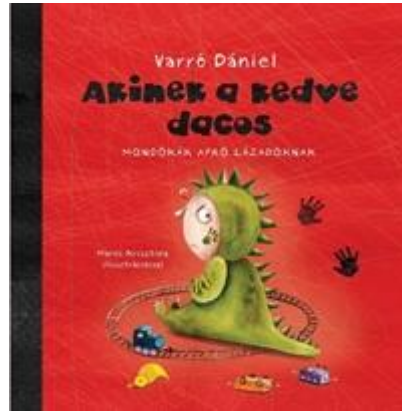
Amikor láttam, hogy ebből aztán egyre több helyen lett hír, én is elgondolkodtam, hogy nem kéne-e nekem megszólalnom, de nem is nagyon volt időm akkor ezzel foglalkozni, később meg azt gondoltam, lecsengett már ez az ügy. Az persze jólesett, hogy sokan megvédték, és kiálltak a verseim mellett, és megírták nagyjából azt, amit én is mondtam volna a saját nevemben.

hvg.hu: Ha úgy vesszük, bármelyik korábbi munkádon felháborodhattak volna, hiszen azokban is bőven van a gyerekekre nézve „veszélyes játék”. Az online közhangulat lett ennyivel hisztérikusabb az utóbbi időben?

V. D.: Most akik felháborodtak, nyilván először találkoztak a műveimmel. Nem hiszem, hogy utánaolvastak volna, hogy ki vagyok és miket csináltam eddig, hanem inkább egyből nekem írtak, hogy haljak meg. Ha olvasták volna mondjuk az első könyvemből, hogy „*Beteges fiú volt Lacika, / mindig volt valami bacija. / Papája rászólt: / „mit prüszkölsz, László?” / s becsapta Lacit a zaciba.*” biztos azt is készpénznek vették volna, és felháborodnak rajta.

Persze nem tudom, hogy ez mennyire egyedi dolog. Bevallom, nem sok időt töltök a Facebookon, de például emlékszem egy hírre, amit ott láttam, és óriási felháborodást váltott ki: arról szólt, hogy egy óvodában olyan jeleket adnak a gyerekeknek, hogy géppuska meg vagina meg Xanax. Nyilvánvalóan álhír volt, de már az első pillanattól kezdve záporoztak a hírt készpénznek vevő, magukból kikelt kommentek.

Talán az lehet ennek a jelenségnek az oka, hogy nagyon sok emberben él egy ellenségkép, amit az első adandó alkalommal kivetítenek. Sok olyat írtak nekem is, ami nagyon távol áll a valóságtól, hogy például szétdrogoztam az agyamat, azért írok ilyen verseket. Ami nekem nagyon vicces volt, mert egy slukk füves cigit nem szívtam életemben, sőt sima cigiből is összvissz két szálát harminchét év alatt.

Az is benne van, hogy a verset teljesen kiragadták a kontextusából, hiszen a Facebookra kikerült fotón nem látszott, hogy a vershez értelmező kérdések is kerültek az ominózus tankönyvbe. A versben pedig nem én, hanem egy félélves gyerek „beszél”, de már az is elég szomorú, hogy ezt egyáltalán magyarázni kell. Végül a többségnek az jött le, hogy én azt szeretném, hogy a gyerekek nyúljanak bele a konnektorba, és emiatt haljanak meg. És szerintük az a gyerek, aki elolvassa ezt a verset, az óhatatlanul így is fog tenni. Ami legalább két okból butaság. Az egyik, hogy túlbecsülik a költészet erejét. Utoljára Goethének sikerült Az ifjú Werther szenvedéseivel öngyilkossági hullámot elindítania. Nem hiszem, hogy nekem ugyanezt sikerülne elérnem a kisbabák körében egy verssel. A másik, hogy a gyerekek nem hülyék. Megkérdeztem a négyéves kisfiamat is, aki ismeri a verset, hogy szerinte játék-e a konnektor. Erre elnevette magát, és azt mondta rá, hogy nem, ez egy vicc.

Amúgy gyakran fel szoktam olvasni ezt a verset, és eddig éveken keresztül felnőtt- és gyerekközönség egyaránt felszabadultan nevetett rajta mindig. Most a botrány óta, mikor megpróbálkoztam vele, megfagyott a levegő. Szerintem a legtöbben sejtik, hogy nem akarom eltenni láb alól a gyerekeket, de azért valami gyanú most már úgy látszik, körüllebeg. Ennyit sikerült elérniük a háborgóknak.

hvg.hu: Ha már szóba került a kisfiad, mennyire változtatta meg szerinted a költészeted a gyerekeid születése?

V. D.: Szoktam ezen gondolkodni, hogy emiatt vajon jobb vagy épp rosszabb gyerekverseket írok-e. Visszanézve például a *Túl a Maszat-hegyen* című könyvem, amit még a gyerekeim születése előtt írtam, egy összekacsintós, vicces nagybácsi hangján szól, míg a legutóbbi köteteim már inkább egy szülő-író rejtenek. Ez azért két elég különböző szerep.

A magyar irodalom legjobb gyerekköltőinek – legalábbis akiket én nagyon szeretek – Weöres Sándornak, Nemes Nagy Ágnesnek, Tamkó Sirató Károlynak vagy akár az angol irodalomból Edward Learnek sem volt gyereke. Ők is inkább egy nagy gyerek pozíciójából írtak, én viszont úgy érzem, már nem merek mindennel viccelni. Persze mint látható, van akinek ez is sok. Ugyanakkor célzottabban tudok a gyerekeknek írni, hiszen nap mint nap látom, hogy mi foglalkoztatja, neveteti meg őket.

hvg.hu: Teszteled a saját műveid a fiaidon?

V. D.: Persze, néha az ötleteimet, félkész verseimet is mondogatom nekik, és aztán figyelem a reakciókat. De akkor kezdi el őket jobban izgatni a dolog, amikor látják, hogy mindabból, amit az apjuk mondogatott, színes, illusztrált könyv készült. A legjobban persze azt élvezik, amikor felfedezik saját magukat a versekben.

hvg.hu: Más szerzőktől is olvasol fel nekik?

V. D.: Még azért elég kicsik, tehát nem minden gyerekirodalom jöhet szóba, de például a kisebbik, kétéves fiam nagyon kedveli Berg Judit és Agócs Írisz Maszat-könyveit. Azokat rendszeresen követeli. A nagyobbik fiam pedig talán Pettson és Findusz kalandjait élvezzi a legjobban.

Fotó: Stiller Ákos

hvg.hu: Egyre nagyobb az igény a gyerekkönyvajánlókra, a fogódzkodókra a választásban. Ennyire telített és átláthatatlan a gyerekkönyvpiac?

V. D.: Óriási a kínálat, és az is biztos, hogy sok a vacak gyerekkönyv. Úgyhogy a szülőnek tényleg nagy felelőssége van abban, hogy mit vesz meg, mit olvas fel a gyerekeinek, mert ahogy én is látom, nekik ebben a korban igazából még minden tetszik. Így aztán egyáltalán nem mindegy, hogy miből van az esti meseolvasás. A gyerekkönyveknek szerintem komoly ízlésformáló szerepük van.

Ráadásul a rossz könyv a szülővel is kiszúrás, mert a gyerek úgyis azt fogja követelni századszorra is, amit már ismer, és hát ki akarna milliószor rossz szövegeket, gagyis sztorikat felolvasni? Nálunk is van persze egy-két ilyen otthon, én ezeket megpróbálom olvasás közben suttyomban feljavítani. Több-kevesebb sikerrel, mert a gyerekeknek túl jó a memóriájuk, és észreveszik, hogy a múltkor még nem így volt.

Szerintem azok csinálják a legjobb gyerekirodalmat, akik ugyanazt az írói eszköztárat használják a gyerekeknek és a felnőtteknek szóló műveikben is. Kukorelly Endre gyerekversei, vagy Szijj Ferenc mesekönyvei ilyenek például, hogy a gyerekeknek is bejönnek, de közben irodalmi csemegék.

hvg.hu: Legutóbb az [Akinek a kedve dacos](#) című gyerekversköteted jelent meg. Ezen kívül mivel foglalkozol még? Lesz-e újabb felnőtt versesköteted?

V. D.: Szerencsére van munkám bőven, a legtöbb színházi fordítás. Most mutatta be például a Pesti Színház Goldoni Két úr szolgálja című vígjátékát Gothár Péter rendezésében, annak dolgoztam legutoljára a szövegén. De például egyik legnagyobb kedvencemtől, Shel Silversteintől is megjelent most karácsonyra egy gyerekkönyv, a *Másfél zsiráf* a fordításomban. Ő karikaturistaként indult, de nem csak a rajzai, hanem a szövegei is nagyon viccesek szerintem. Bár lehet, hogy csak nekem, mert a magyar közönségnél eddig nem annyira talált be Silverstein sajátos humora. (*nevet*)

A felnőtt verseskötet is tervben van, szeretném, ha jövőre sikerülne előrukkolnom vele. Ezen is ügyködöm mostanság. Egyébként nekem nem is volt annyira egyértelmű, hogy az olvasóim ezt várják tőlem a leginkább. Ez akkor tudatosult bennem, amikor a Facebook-[oldalamba](#) – amivel amúgy elég rendszertelenül foglalkozom – kirakott kérdésre, hogy mit olvasnának tőlem a legszívesebben, a válaszadók elsöprően a felnőtt verseskötetre voksoltak. Megörültem ennek az eredménynek, mert tényleg nem voltam biztos benne, hogy a legtöbben költőként tartanak még számon, és nem gyerekszerzőként vagy apukaként. Főleg, hogy ilyen régóta nem jelentkeztem önálló kötettel. De ezek szerint még nem késtem el a visszatéréssel.

hvg.hu: Mennyire követed a nálad fiatalabbak munkáit? Itt most nem csak gyerekirodalomra gondolsz.

V. D.: Nekem például nagyon izgalmas a slam poetry műfaja. Mondjuk én eleve szeretem a rímeket, a formaközpontú dolgokat, úgyhogy ebbe az a műfaj pont beleillik. És ahogy korábban mondtam, én is azt szeretem jobban, ha valaki nyit a szélesebb közönség felé.

De sok mai versről az a nagyon szépen megfogalmazott mondat szokott eszembe jutni, amit az egyik kortárs költőnkől szóló méltató kritikában olvastam, és nagyon megragadt a fejemben. Így hangzik: "versei finoman elutasítják az olvasói megértés igényét". Ez a magatartás szerintem nagyon sok mindenkire jellemző a nálam

Névjegy

Varró Dániel József Attila-díjas magyar költő, műfordító. 1977-ben született Budapesten. Gimnazista kora óta publikál verseket és műfordításokat különböző irodalmi lapokban és folyóiratokban. Első kötete, a *Bögre azúr* 1999-ben, 21 éves korában jelent meg. Második, leghíresebb könyve, a *Túl a Maszat-hegyen* – verses meseregény, 2003-ban látott napvilágot. Első gyerekvers-kötete 2010-ben jelent meg *Akinek a lába hatos* - Korszerű mondókák kisbabáknak címmel. Műfordítói tevékenységet végez, verseket, színdarabokat fordít. Drámafordításait és egyéb színházi munkáit számos budapesti és vidéki színház tűzte műsorára.

fiatalabb költők közül is. Én jobban szeretem azokat a verseket, amik nem utasítják vissza ezt az igényt. De mint a mellékelt ábra mutatja, ez még nem garantálja, hogy az olvasói megértés meg is adatik.

Fotó: Stiller Ákos

hvg.hu: El tudnád magad képzelni fellépőként egy slam-esten?

V. D.: Nem, nem igazán. Nem vagyok az a szereplős fajta, ez elég hamar kiderült. Még kezdő koromban futott a rapvers műfaja, és egyszer a Szigeten olvastunk fel, de ott rájöttem, hogy ez a mikrofonos, kiállós fellépés nagyon nem az én világom.

hvg.hu: Korábban nagy pókerjátékos és sorozatfüggő hírében álltál. Mi a helyzet most ezekkel a szenvedélyekkel?

V. D.: Ezek a dolgok nagyon visszaszorultak az életemben, de ez nem is baj. Az is jó abban, hogy családom és gyerekeim vannak, hogy végig kell gondolni, mi az, ami fontos, és mi az, ami kevésbé. Így kiesett a rostán mindkét szenvedély. Sorozatokat már nagyon ritkán nézek, csak hébe-hóba fér bele egy-egy rész esténként, pihenésképpen, ha már alszanak a gyerekek. Talán a Breaking Bad volt az utolsó nagy sorozat, amit még végignéztem.

Régebben betegesen sok sorozatot néztem, aminek persze lehet, hogy volt olyan haszna is, ami az írásaimban köszönt vissza. Pókerezni sem versenyszerűen, hanem csak barátokkal járok már havi egyszer. Ott néha terveztem még a visszatérésemet, de azt hiszem, a fiatalok már elhúztak mellettem.

Szeszélyeskedő (részlet az *Akinek a kedve dacos* kötetből)

Hétfőn hú, nagy az én haragom
azt, aki bosszant, megharapom.
Kedden a kedvem pont közepes,
se jó, se rossz, mint a krumplileves.
Szerdán szépen szót fogadok,
intelligensen bólogatok.
Csütörtökönként úgy alakul,
hogy csínyeket csinállok csintalanul.
Pénteken egy pukkancs vagyok én,
dacosabb, mint a saját kisöcsém.
Szombaton szeppent vagyok és szende,
semmi komizság nem jut eszembe.
Vasárnap aztán verekedek,
visítok, amíg berekedek,
vigadok duhajul, végtére
mi másra való a hétvége?